

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

03 / 20

22 Οκτωβρίου 2020

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Η κρίση συνεχίζεται, προετοιμασία για την ανάκαμψη

- Σε παγκόσμιο επίπεδο το πρόβλημα δεν θα περιοριστεί στο τρέχον έτος αλλά θα επεκταθεί και σε σημαντικό τμήμα του επόμενου.
- Συνυπάρχουν μικτές τάσεις όπως ανάμεσα στην Κίνα που ανακάμπτει ικανοποιητικά, και στη Δυτική Ευρώπη και τις ΗΠΑ, όπου ακόμη κυριαρχούν ύφεση και αβεβαιότητα.
- Τμήματα της οικονομίας κινούνται ανοδικά, ιδίως όσα σχετίζονται με νέες τεχνολογίες, ενώ αυτά που βασίζονται σε άμεσες ανθρώπινες επαφές, πλήττονται βαθιά.
- Στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας συνυπάρχουν τρεις ισχυρές τάσεις: πρώτον όσες προκαλούνται από την τρέχουσα κρίση, δεύτερον η δυναμική που έχει δημιουργηθεί από τη δεκαετή προσαρμογή και τα τρία προγράμματα και τρίτον, η προσδοκία της στήριξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως μέσα από το ειδικό ταμείο που δημιουργείται αλλά και όχι μόνο.

Η κρίση συνεχίζεται, προετοιμασία για την ανάκαμψη

- Οι εξαγωγές αγαθών δείχνουν αξιοσημείωτη αντοχή.
- Συνεχίζονται οι μεγάλου μεγέθους παρεμβάσεις νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής.
- Ακρογωνιαίος λίθος για τη δημοσιονομική και τις λοιπές πολιτικές εγχωρίως, το ευρωπαϊκό πλαίσιο που λειτουργεί σταθεροποιητικά.
- Αυτή είναι αναγκαία συνθήκη όχι όμως και επαρκής για να διατηρηθεί η αξιοπιστία των δημόσιων οικονομικών της χώρας προσεχώς.
- Ο προγραμματισμός για το εθνικό σχέδιο ανάπτυξης θα πρέπει να είναι κατάλληλα στοχευμένος. Οι πόροι δεν είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν για να ενδυναμωθεί το σημερινό παραγωγικό υπόδειγμα της οικονομίας. Θα πρέπει να έχουν ρόλο υποστήριξης για τις απαραίτητες υποδομές και δομικές αλλαγές που θα εκφράσουν ένα νέο υπόδειγμα μιας περισσότερο ανοικτής οικονομίας.

Διεθνές περιβάλλον: Ελαφρώς μικρότερη της αναμενόμενης η ύφεση φέτος, ηπιότερη ανάκαμψη 2021

- Η **πανδημία** συνεχίζει να ασκεί ισχυρές πιέσεις στην οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως,
 - Σταδιακή **ανάκαμψη** μετά την ισχυρή ύφεση το β' τρίμηνο
 - Τα **μέτρα στήριξης** στις αναπτυσσόμενες οικονομίες έχουν συμβάλει μέχρι στιγμής σημαντικά στην ανάσχεση των συνεπειών της πανδημίας
 - Αδυναμία **αναπτυσσόμενων χωρών** να εφαρμόσουν αντίστοιχες πολιτικές
 - Η αβεβαιότητα παραμένει με το **δεύτερο κύμα** εξάπλωσης του ιού να είναι σε εξέλιξη και ενώ η χειμερινή περίοδος πλησιάζει για πολλές χώρες
- **Β' τριμ. 2020:** Μεταβολή ΑΕΠ -11,7% στις χώρες ΟΟΣΑ, από -0,9% το προηγούμενο τρίμηνο
- Πρόβλεψη ΔΝΤ για **παγκόσμια ύφεση 4,4% το 2020** (0,8% μικρότερη από την πρόβλεψη Ιουνίου), με ηπιότερη ανάκαμψη 5,2% το 2021 (από 5,4%)

Διεθνές περιβάλλον: προκλήσεις μεσοπρόθεσμα

Παγκοσμίως

- Νέα εξάπλωση COVID-19
- Διατήρηση θετικού κλίματος στις χρηματαγορές
- Αρκετά πιθανές διαφορές σε ταχύτητα και ποιότητα ανάκαμψης μεταξύ χωρών

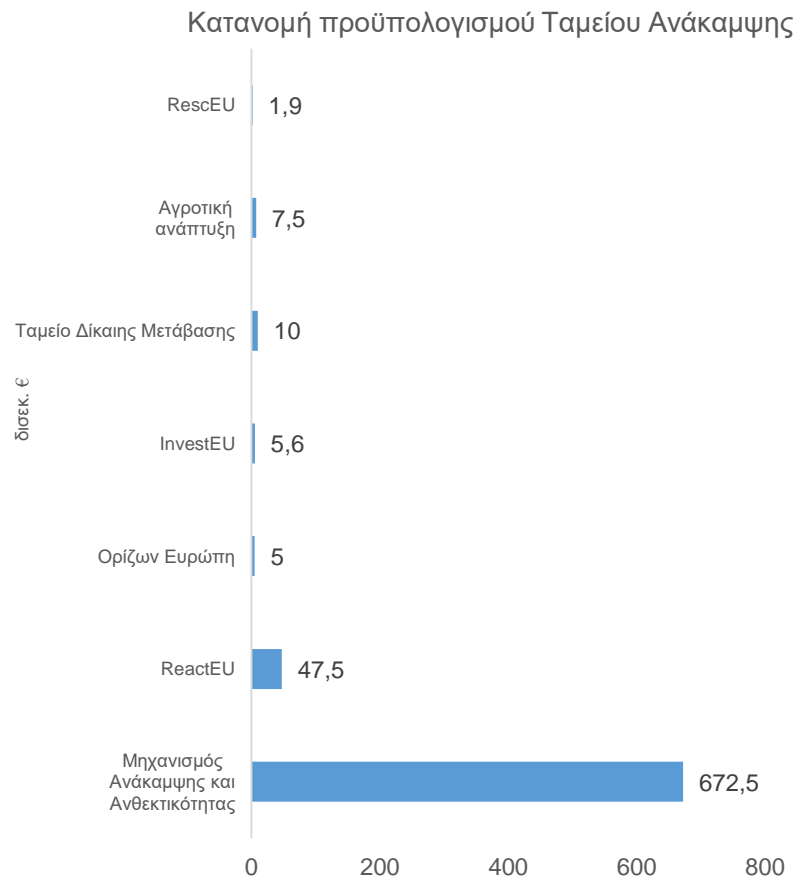
Ευρώπη

- Προκλήσεις για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης:
 - Νέα έξαρση του COVID-19, διαφορετικής έντασης μεταξύ των χωρών
 - Υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης των οικονομιών της ΕΕ (π.χ. Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και REPP)
- Κλαδικές διαταραχές, με τους τομείς του τουρισμού και των αερομεταφορών να έχουν πληγεί περισσότερο
- Κίνδυνος νέας κρίσης χρέους από επιβαρυμένα δημοσιονομικά ισοζύγια
- Σχέσεις Βρετανίας – ΕΕ μετά το Brexit

Για την ανάκαμψη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ένα εκτεταμένο σχέδιο τον Μάιο του 2020

Ευρεία δέσμη παρεμβάσεων συνολικού ύψους €1.824,3 δισεκ., που συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027, €1.074,3 δισεκ., και έκτακτο χρηματοδοτικό μέσο «Next Generation EU» (NGEU), €750 δισεκ., το οποίο εγχωρίως αποκαλείται Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης (ETA).

- Η δέσμη θα στηρίξει κυρίως τις **επενδύσεις σε πράσινη ανάπτυξη και ψηφιακή μετάβαση**.
- Οι πόροι του ETA θα προέλθουν από **δανεισμό κεφαλαίων** από τις κεφαλαιαγορές και η **άντληση δανείων θα παύσει έως τα τέλη του 2026**.
- Τα δανειακά κεφάλαια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για **δάνεια συνολικού ύψους έως €360 δισεκ. και επιχορηγήσεις έως €390 δισεκ.**
- Οι **νομικές δεσμεύσεις** για προγράμματα του ETA ολοκληρώνονται **την 31^η Δεκεμβρίου 2023**. Οι σχετικές **πληρωμές** θα γίνουν έως την **31^η Δεκεμβρίου 2026**.
- Συνολικά η Ελλάδα προβλέπεται να ωφεληθεί από το ETA με **€32 δισεκ.**, εκ των οποίων **€19,3 δισεκ. αφορούν σε επιχορηγήσεις και €12,7 δισεκ. σε δάνεια**.

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) αποτελεί το κεντρικό εργαλείο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης (89,7% των πόρων)

Τα κράτη-μέλη πρέπει να καταρτίσουν Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) προκειμένου να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη μέσω του ΜΑΑ και να τα υποβάλουν έως το τέλος Απριλίου 2021

Τα Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης περιλαμβάνουν μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά προγράμματα έως το 2026, καθώς και τους σχετικούς στόχους, τα ορόσημα και το εκτιμώμενο κόστος

Θα βασιστούν στις προτεραιότητες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Περισσότερο από το 37% των κονδυλίων θα πρέπει να αφορούν στην πράσινη μετάβαση και τουλάχιστον το 20% στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Επιλέξιμες προς ενίσχυση θεωρούνται οι παρεμβάσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2020

Τα κονδύλια θα εκταμειούνται εφόσον η υλοποίηση των σχεδίων συμβαδίζει ικανοποιητικά με τα ορόσημα και τους στόχους που προβλέπονται στα οικεία ΕΣΑΑ.

Οκτώβριος 2020

Προσχέδιο
Ανάκαμψης

Σταδιακή εκταμίευση
πόρων βάσει
οροσήμων

Απρίλιος 2021
Σχέδιο Ανάκαμψης

Ελλάδα: Ιδιαίτερα σχυρή ύφεση το β' τρίμ. 2020, λόγω των μέτρων προστασίας της υγείας

ΑΕΠ β' τρίμ. 2020: **-15,2%**, έναντι -0,5% στο α' τρίμ. '20 και +2,8% στο β' τρίμ. '19. Σε μικρή απόσταση ωστόσο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης (-14,7%)

Σημαντικότερες μεταβολές στις συνιστώσες του ΑΕΠ:

- Υποχώρηση εξαγωγών κατά 32,1% λόγω lockdown στον τουρισμό (από +5,2% το 2019)
 - Κυρίως από πολύ μεγάλη πτώση των εξαγωγών υπηρεσιών (-49,4%, από +6,9%). Σαφώς μικρότερη υποχώρηση εξαγωγών αγαθών (-15,4%, από +4,7%)
 - Μικρότερη μείωση εισαγωγών (-17,2%, από +3,9%), που επιδείνωσε το εξωτερικό ισοζύγιο
- Συρρίκνωση καταναλωτικών δαπανών νοικοκυριών κατά 11,6% (από +0,1% πέρυσι)
 - Περιορισμός και καταναλωτικών δαπανών του Δημοσίου παρά τα μέτρα στήριξης, λόγω του υψηλού επιπέδου τους στο ίδιο τρίμηνο πέρυσι (-3,2%, από +9,8%)
- Πτώση επενδύσεων 9%, κατόπιν μικρής αύξησης πριν ένα χρόνο (+2,8%)
 - Ο σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου περιορίστηκε κατά 10,3%, σε συνέχεια μείωσης κατά 5,2% το ίδιο τρίμ. πέρυσι. Τα αποθέματα διευρύνθηκαν οριακά περισσότερο από ότι ένα έτος νωρίτερα (+€67 εκατ.)

Κρατικός Προϋπολογισμός: Παραμένει η υστέρηση έναντι στόχων στο οκτάμηνο, λόγω πανδημίας

- **Ισοζύγιο Κρ. Προϋπολογισμού: έλλειμμα €9,7 δισεκ., έναντι στόχου €2,9 δισεκ.**
- **Πρωτογενές αποτέλεσμα: έλλειμμα €5,5 δισεκ., έναντι στόχου πλεονάσματος €1,15 δισεκ.**
- Υστέρηση ως προς το στόχο κυρίως από περισσότερες δαπάνες (-€4,4 δισεκ.) λόγω:
 - Περισσότερων μεταβιβάσεων (-€3,1 δισεκ.), στο πλαίσιο μέτρων στήριξης νοικοκυριών, και μεγαλύτερων δαπανών ΠΔΕ (+€1,88 δισεκ.).
- **Λιγότερα έσοδα (-€2,4 δισεκ.) από:**
 - Χαμηλότερες εισπράξεις ΦΠΑ (-1,9 δισεκ.), λιγότερους φόρους εισοδήματος (-€655 εκατ.), καθώς και ειδικούς φόρους κατανάλωσης (-€312 εκατ.)

Τάσεις σε βραχυχρόνιους δείκτες δραστηριότητας

Βιομηχανία

- Μείωση βιομηχανικής παραγωγής στο οκτάμηνο του 2020 κατά 3,9% αντί αύξησης 0,5% το 2019. Πτώση 7,4% στο β' τρίμηνο, αντί αύξησης 2,4 % πριν ένα χρόνο
- Ευρωζώνη (β' τρίμ.): -20,7%, αντί -1,0% πριν ένα έτος

Κατασκευές

- Ισχυρή κάμψη στις Κατασκευές το δεύτερο τρίμηνο (26,6%) αντί αύξησης 7,0% στην ίδια περίοδο πέρυσι
- Πτώση 18,6% στα Οικοδομικά Έργα το β' τρίμηνο. Ισχυρές απώλειες και στα Έργα Πολιτικού Μηχανικού (-31,3%)

Τουρισμός

- Κάθετη πτώση – απώλειες κύκλου εργασιών 64,6% στο α' εξάμηνο, σε συνέχεια πτώσης 6,0% πριν ένα έτος. Πτώση 84,6% στο β' τρίμηνο.

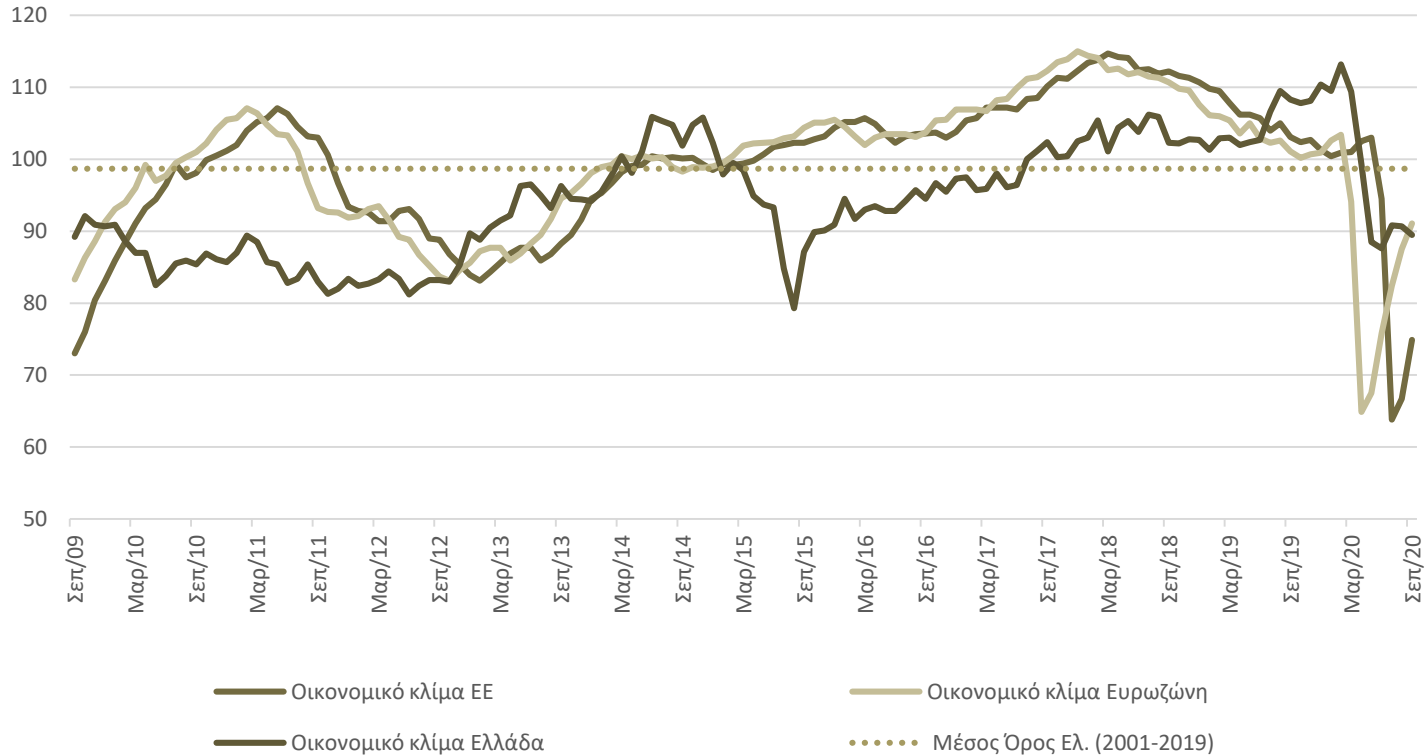
Λιανικό Εμπόριο

- Σχετικά ήπια μείωση 4,1% στο επτάμηνο του 2020 στο Λιανικό Εμπόριο αντί οριακής κάμψης 0,9% το 2019

Οριακή υποχώρηση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κατά το τρίτο τρίμηνο του 2020 σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (90,3 από 91,8 μον.)

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

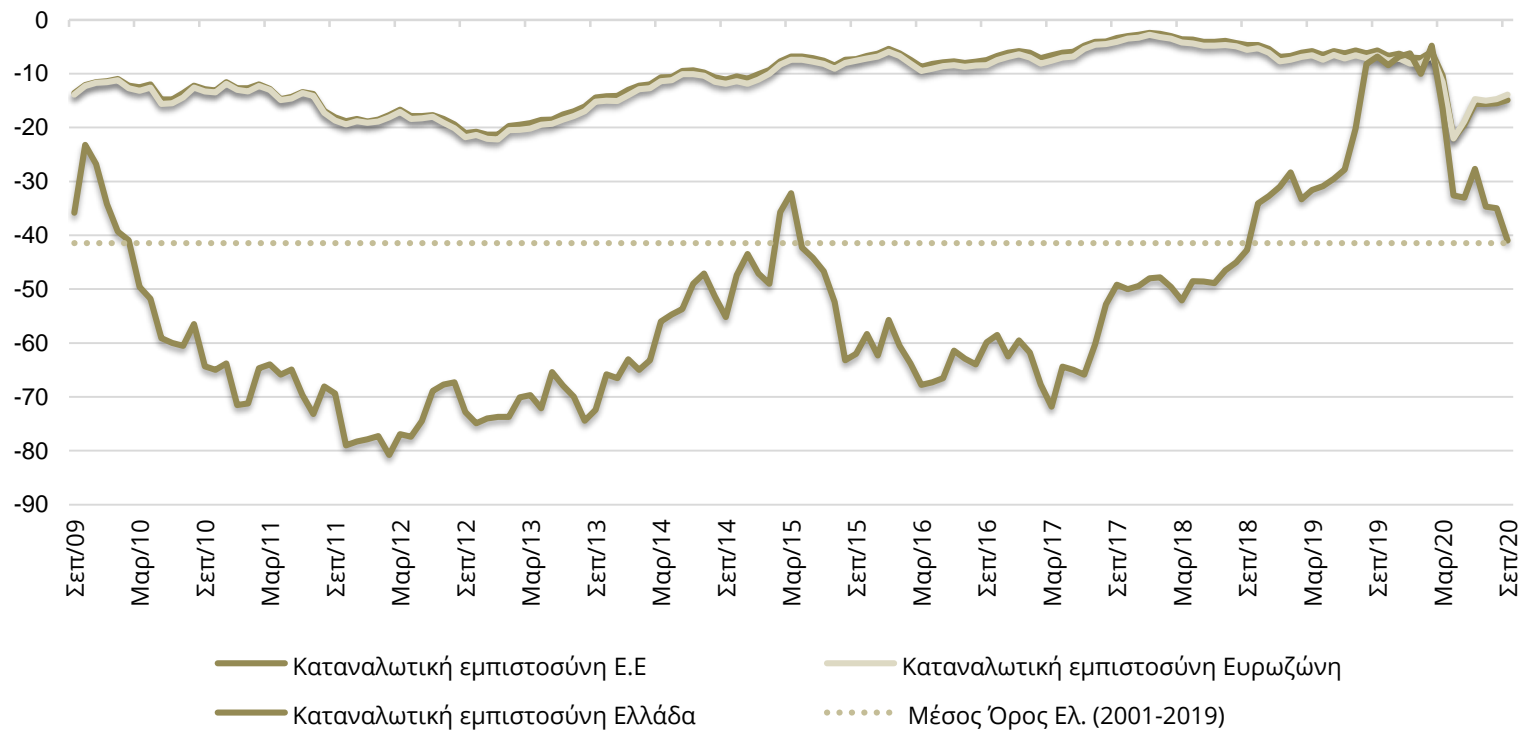

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ήπια κάμψη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης το γ' σε σχέση με το β' τρίμ. (στις -36,9 μον.) Σε επίπεδο αισθητά χαμηλότερο από το περυσινό (-11,4)

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

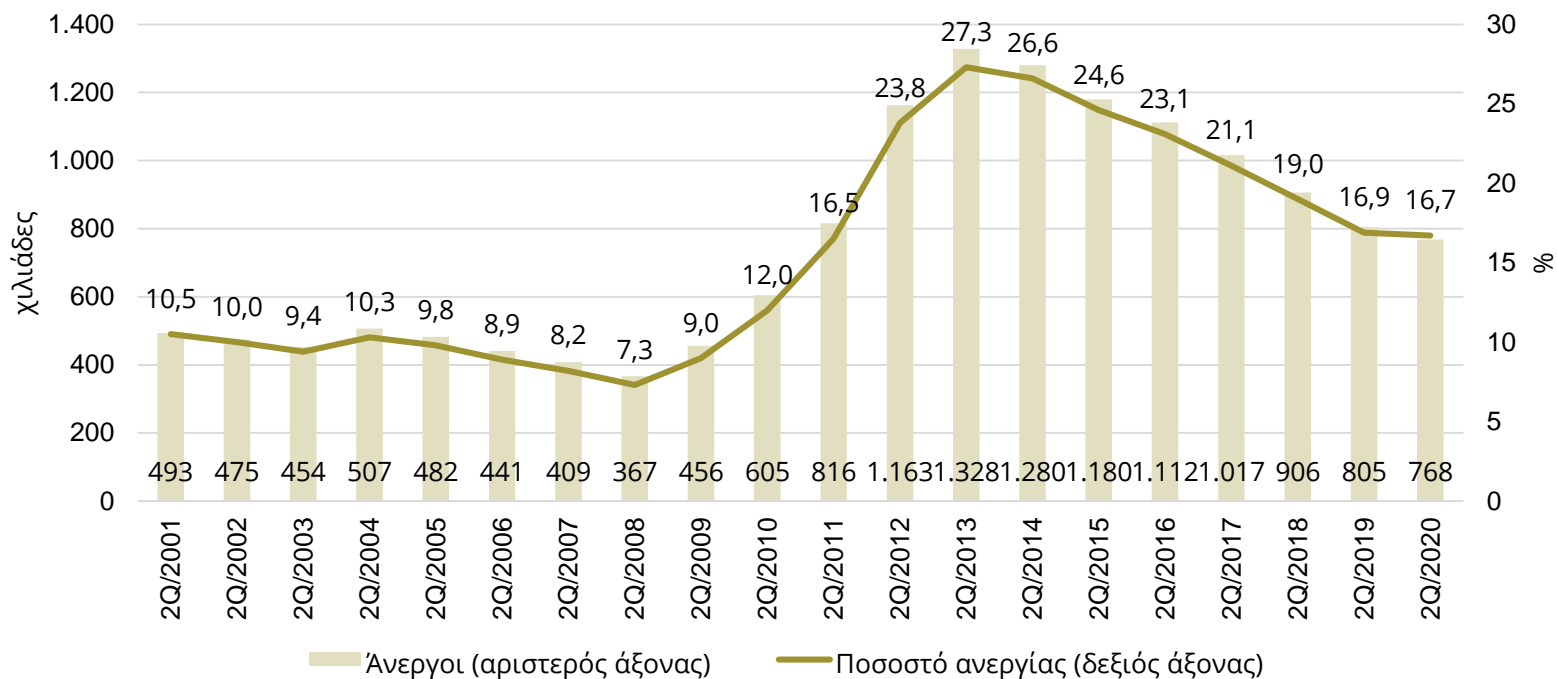

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μείωση της ανεργίας το 2Q/2020 σε σχέση με το 2Q/2019 αλλά αύξησή της σε σχέση με το 1Q/2020

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

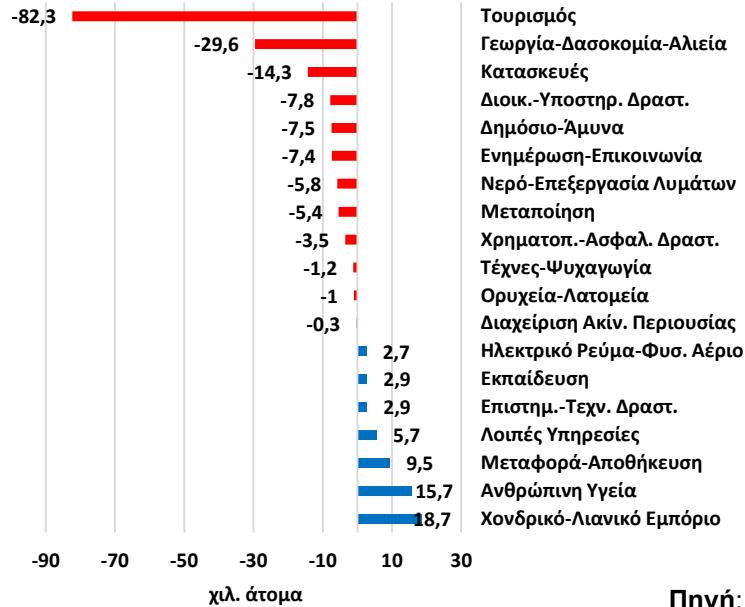
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- **Μείωση του ποσοστού ανεργίας το β' τρίμ. 2020 σε σχέση με πριν ένα έτος στο 16,7% από 16,9%.** Αυξημένο όμως κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το α' τρίμ. 2020 (16,2%)
- Συγκράτηση αύξησης ανεργίας από **διεύρυνση μη ενεργού πληθυσμού (+109, 2 χιλ. από β' τρίμ. 2019)**
- **Αύξηση απασχόλησης σε 7 κλάδους.** Ενδεικτικά: Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+18,7 χιλ.), Υγεία και κοινωνική μέριμνα (+15,7 χιλ.), Μεταφορά-Αποθήκευση (+9,5 χιλ.)
- **Μείωση απασχόλησης σε 14 κλάδους.** Ενδεικτικά: Τουρισμός (-82,3 χιλ.), Πρωτογενής τομέας (-29,6 χιλ.), Κατασκευές (-14,3 χιλ.)

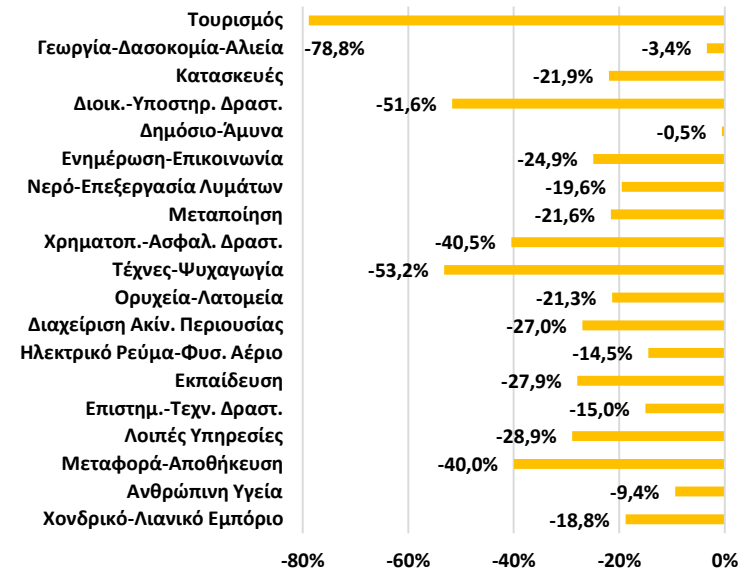

Επιπτώσεις του COVID-19 στην απασχόληση το β' τρίμ. 2020

Μεταβολή αριθμού απασχολούμενων
(β' τρίμ. 2020/2019)

% μεταβολή κύκλου εργασιών
(β' τρίμ. 2020/2019)

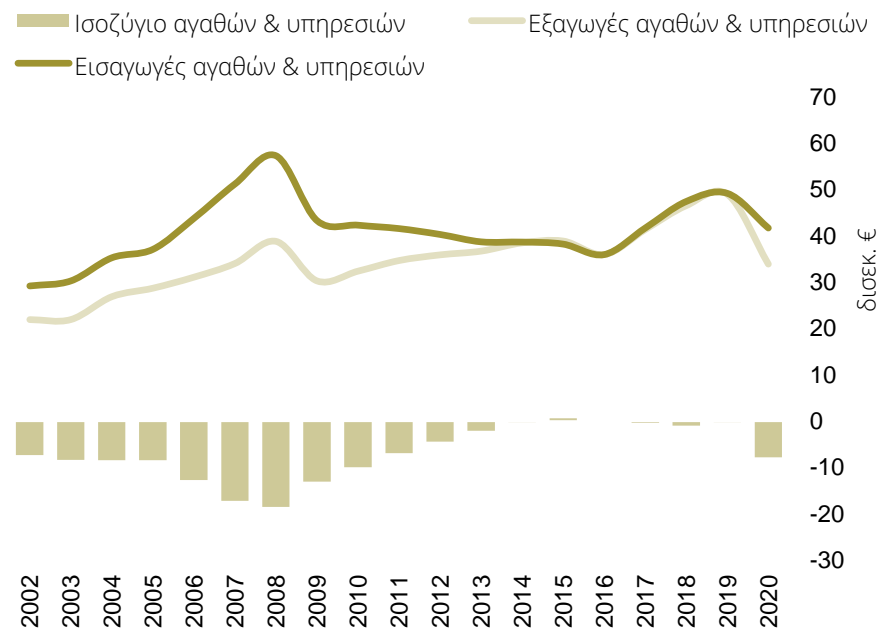
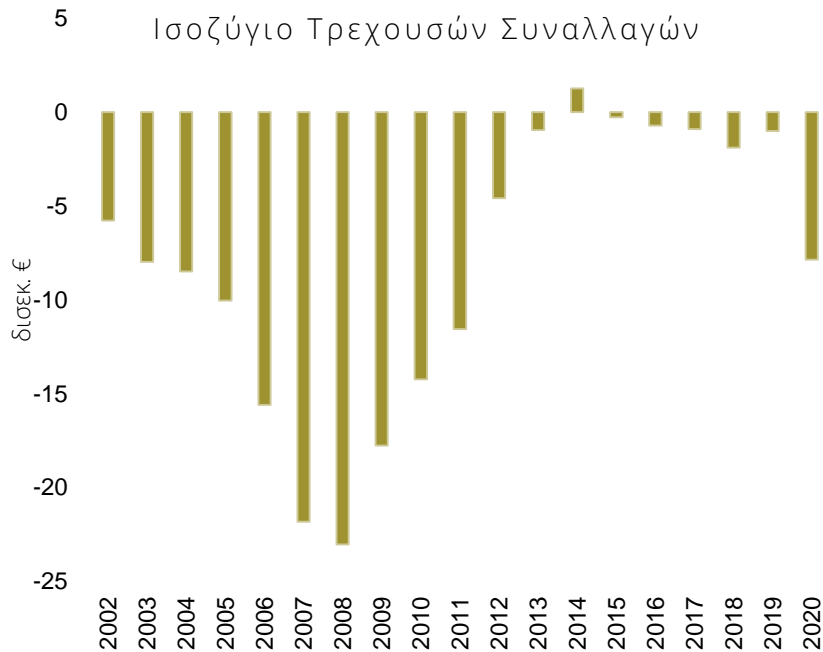
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Δεν προκύπτει στενή συσχέτιση τάσεων στην απασχόληση και τη δραστηριότητα (π.χ. Χονδρικό – Λιανικό Εμπόριο, Μεταφορά – Αποθήκευση, Πρωτογενής τομέας)
- Η κλαδική απασχόληση φαίνεται ότι επηρεάστηκε και από τις παρεμβάσεις πολιτικής (π.χ άνοδος σε Χονδρικό – Λιανικό Εμπόριο). Όμως, τα μέτρα στήριξης δεν ευνόησαν την απασχόληση όλων των κλάδων (π.χ. Τουρισμός)
- Το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων το β' τρίμ. 2020 (ΕΡΓΑΝΗ), αν και σημαντικά μειωμένο σε σχέση πριν ένα χρόνο, ήταν θετικό, από μεγάλη μείωση των απολύσεων σε σχέση με πέρυσι (-205,2 χιλ.) → επίδραση μέτρων στήριξης
- Διπλασιασμός ποσοστού τηλεργασίας το β' τρίμ. 2020 σε σχέση με β' τρίμ. 2019 (10,3% έναντι 5,3% της απασχόλησης)
- Το μερίδιο της μερικής απασχόλησης στις συνολικές θέσεις εργασίας ενισχύθηκε οριακά το β' τρίμ. 2020 από πέρυσι (9,2% από 9,1%) → δεν διαφαίνεται επίδραση από την πανδημία

Διόγκωση ελλείμματος στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών το πρώτο 8μηνο του 2020, στα €7,9 δισεκ., έναντι €1,0 δισεκ. το 2019

Μεγαλύτερη πτώση εξαγωγών/εισπράξεων έναντι εισαγωγών/πληρωμών

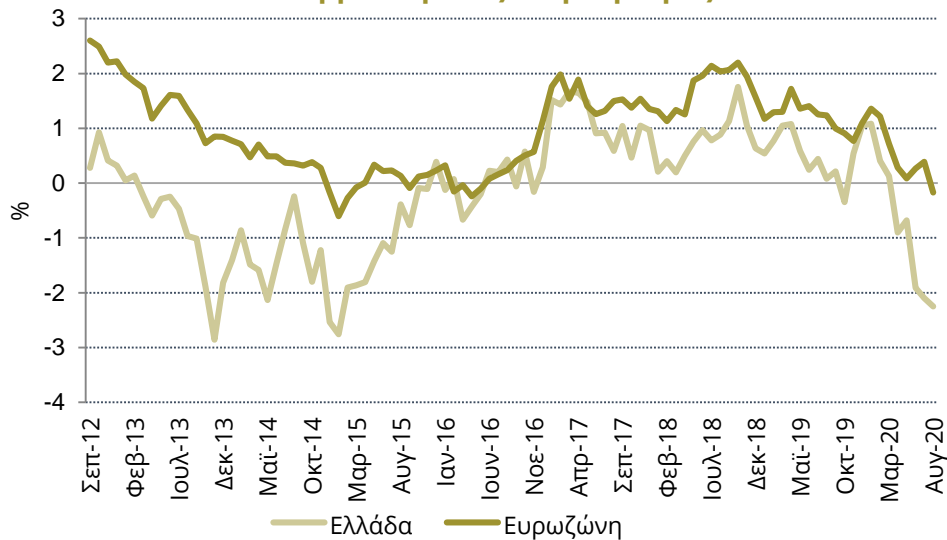
Πηγή: ΤτΕ

- Κατακρήμνιση του πλεονάσματος Υπηρεσιών κατά €10,7 δισεκ., με πτώση των εισπράξεων από Τουρισμό κατά 80% στο διάστημα Ιανουάριος-Αύγουστος
- Βελτίωση στο έλλειμμα του ισοζυγίου Αγαθών, κατά €3,1 δισεκ., λόγω μεγαλύτερης πτώσης εισαγωγών, κυρίως λόγω μείωσης των τιμών του πετρελαίου

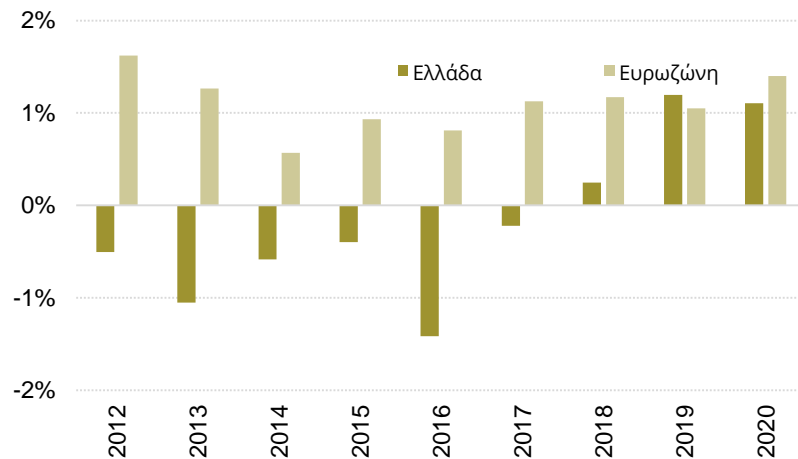

Αντιπληθωρισμός το α' οκτάμηνο του 2020, κυρίως λόγω έμμεσης φορολογίας

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους

Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Eurostat

Ευρωζώνη: Ηπιότερος ο πληθωρισμός, στο 0,5% σε σύγκριση με το α' οκτάμηνο του 2019 (+1,3%)

Ελλάδα: σε αρνητικό έδαφος ο ρυθμός μεταβολής των τιμών, στο -0,8%, έναντι 0,6% το α' οκτάμηνο του 2019

- Αρνητική επίδραση από έμμεσους φόρους (-1,2%) – ηπιότερη από ενεργειακά αγαθά (-0,7%). Τόνωση της εγχώριας ζήτησης – λοιπών παραγόντων

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιανουάριος - Αύγουστος 2020): Εξασθένιση κατά 6,9%, έναντι οριακής

Σε ιδιαίτερα κρίσιμη καμπή της υγειονομικής κρίσης

Σημαντική ανάκαμψη πανδημίας σε πολλές χώρες από τον Σεπτέμβριο, κυρίως ευρωπαϊκές

Έντονη έξαρση και στην Ελλάδα, ηπιότερη ωστόσο από ότι σε χώρες με παρόμοιο πληθυσμό (π.χ. Βέλγιο, Πορτογαλία)

Δεν υπάρχει ακόμη ορατότητα για το χρόνο λήξης της κρίσης (εμβόλιο, φάρμακα)

- Αυτών δεδομένων, εφόσον κλιμακωθεί σημαντικά περαιτέρω η πανδημία, είναι αρκετά πιθανή η επιβολή ισχυρών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας, σε περιφερειακό επίπεδο ή και ευρύτερα
- Ένα δεύτερο ολικό lockdown βρίσκεται χαμηλά στις επιλογές των κυβερνήσεων, λόγω των αρκετά εξασθενημένων αντοχών των οικονομιών τους και των δημόσιων οικονομικών
- Χρειάζεται η ύψιστη υπευθυνότητα από όλες τις πλευρές (νοικοκυριά, κράτος, επιχειρήσεις) για την αποτροπή των εξελίξεων της προηγούμενης άνοιξης ή και δυσμενέστερων

Εξελίξεις και ανακατατάξεις στην παραγωγική δραστηριότητα

Ισχυρές πιέσεις από το εαρινό lockdown, τη χαμηλή ζήτηση τους θερινούς μήνες και τα συνεχιζόμενα μέτρα σε κλάδους των υπηρεσιών (Τουρισμός, Αεροπορικές Μεταφορές, Εστίαση, Τέχνες – Ψυχαγωγία)

Σχετική ανθεκτικότητα της Μεταποίησης, σε όρους παραγωγής αλλά και εξαγωγών

Η κρίση έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες παροχής υπηρεσιών (π.χ. υγείας, δημιουργίας υπηρεσιών-εφαρμογών διαδικτύου, χερσαίων ταχυμεταφορών (courier))

- Οι παραπάνω τάσεις μπορούν να συνδυαστούν με ευρύτερες πολιτικές, π.χ. για την ψηφιακή μετάβαση, την πράσινη ανάπτυξη, την ενίσχυση του συστήματος υγείας, τη διασφάλιση πρόσβασης σε πρώτες ύλες υψηλής σημασίας
- Αυτοί και άλλοι παρόμοιοι στόχοι περιλαμβάνονται σε εκείνους του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης
- Πλέον απαραίτητο ένα συνεκτικό, μεσοπρόθεσμο σχέδιο ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία για την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών, σε μια περίοδο που η χώρα βγήκε από τα προγράμματα και χρειάζεται μεσοπρόθεσμο, στρατηγικό προσανατολισμό

Το τραπεζικό σύστημα επέδειξε ανθεκτικότητα στο πρώτο κύμα της υγειονομικής κρίσης

Προκλήσεις

- Μείωση ζήτησης πιστώσεων για επενδυτικούς σκοπούς, αύξηση ζήτησης πιστώσεων για κάλυψη αναγκών ρευστότητας
- Αδύναμη ποιότητα του ενεργητικού (ΜΕΔ, αναβαλλόμενη φορολογία)

Θετικές εξελίξεις

- Ιστορικά χαμηλό κόστος δανεισμού ιδιωτικού και δημόσιου τομέα
- Αύξηση πιστώσεων προς επιχειρήσεις
- Αύξηση ιδιωτικών καταθέσεων

Προτεραιότητες

- Επιτάχυνση εφαρμογής συστημικών λύσεων για βελτίωση της ποιότητας ενεργητικού των τραπεζών
- Αναθεώρηση επιχειρηματικών σχεδίων τραπεζών με προτεραιότητα τη μείωση των ΜΕΔ

Καθοριστικά **μέτρα στήριξης της ρευστότητας** εν όψει ενός δεύτερου κύματος κρίσης

- ΕΚΤ: τόνωση της πρόσβασης σε φθηνή χρηματοδότηση των τραπεζών
- Εγχώριες αρχές (ΤΕΠΙΧ II), εγγυοδοτικά προγράμματα): άμεση ενίσχυση των καναλιών παροχής ρευστότητας προς τις πληττόμενες επιχειρήσεις

Καθοριστικοί παράγοντες μακροοικονομικών μεταβλητών 2020-2021:

- Διάρκεια και ένταση δεύτερης φάσης της πανδημίας κορωνοϊού, εγχωρίως και διεθνώς (κυρίως στην Ευρωζώνη), και επιπτώσεις αυτής
- Ενδεχόμενες επόμενες φάσεις της πανδημίας, που σχετίζονται με την πρόοδο στην αντιμετώπιση του ιού (εμβόλιο, φαρμακευτική αγωγή)
- Παρεμβάσεις πολιτικής εγχωρίως και σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης
- Διακύμανση τιμής πετρελαίου

Βασικό Σενάριο:

- Επιδημιολογικές συνθήκες γύρω από τα τρέχοντα επίπεδα στο τέλος 2020 και το 2021, σε Ελλάδα - ΕΕ
- Μη επαναφορά εσωτερικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας σε όλη την επικράτεια
- Μη λήψη περισσότερων δημοσιονομικών μέτρων από όσα ήδη έχουν ληφθεί / προγραμματιστεί
- Οικ. δραστηριότητα Ευρωζώνης: ύφεση 8,5% το τρέχον έτος, ανάκαμψη 5,2% το 2021

➔ Χωρίς σημαντικά προσκόμματα η λειτουργία των κλάδων
Οι τουριστικές επιχειρήσεις θα δέχονται συνεχώς διεθνή τουρισμό, με μεταβολές στις χώρες προέλευσης

Δυσμενές Σενάριο:

- Ισχυρή ανάκαμψη υγειονομικής κρίσης το χειμώνα, εγχωρίως και διεθνώς ➔ εκτεταμένα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας
 - Νέες παρεμβάσεις πολιτικής, σε Ελλάδα και ΕΕ
 - Οικονομική δραστηριότητα Ευρωζώνης: ύφεση 9,0% το τρέχον έτος, ανάκαμψη 3,0%-4,0% το 2021
- ➔ Αναστολή για κάποια περίοδο λειτουργίας ορισμένων κλάδων, κυρίως υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων ο Τουρισμός, η Εστίαση, το Λιανικό Εμπόριο

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2020 - 2021

Προβλέψεις 2020

- Δημόσια κατανάλωση: +2,0 έως +3,0%
- Ιδιωτική κατανάλωση: -6,1 έως -6,5%
- Επενδύσεις: -6 έως -7%
- Εξαγωγές: -23 έως -25%
- Εισαγωγές: -15 έως -17%
- **Υφεση: ≈ 8,0%**
- Ανεργία: 18,0%
- Αντιπληθωρισμός: 1,2-1,4%

Προβλέψεις 2021 (Βασικό Σενάριο)

- Δημόσια κατανάλωση: -5,5 έως -7,0%
- Ιδιωτική κατανάλωση: +3,5 έως +4,5%
- Επενδύσεις: +15 έως +20%
- Εξαγωγές: +16 έως +20%
- Εισαγωγές: +15%
- **Ανάπτυξη: ≈ 4,0 έως 4,5%**
- Ανεργία: 18,0%
- Πληθωρισμός: 1,7%

Προβλέψεις 2021 (Εναλ. Σενάριο)

- Δημόσια κατανάλωση: -2,0 έως -4,0%
- Ιδιωτική κατανάλωση: -2,5% έως -4,5%
- Επενδύσεις: -5,0 έως -10,0%
- Εξαγωγές: -7,0 έως -11,0%
- Εισαγωγές: -10 έως -12%
- **Υφεση: ≈ -2,5 έως -4,0%**
- Ανεργία: 19,5 - 20,5%
- Αντιπληθωρισμός: -0,4%

Ειδική μελέτη

**Η μακροοικονομική και κοινωνικοοικονομική επίδραση
του προγράμματος αξιοποίησης της περιουσίας
του Ελληνικού Δημοσίου**

Αντικείμενο της μελέτης

Σκοπός της μελέτης

- ❑ Να εκτιμηθούν και να αναδειχθούν οι άμεσες, έμμεσες και συνολικές επιδράσεις του προγράμματος αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου στην οικονομία της χώρας
- ❑ Εξετάζονται:
 - Μακροοικονομικές επιδράσεις στο σύνολο του προγράμματος
 - Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις από την αξιοποίηση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων

Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον σκοπό της μελέτης

Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)

- Πώληση μεριδίου μετοχών το 2016

14 περιφερειακά αεροδρόμια

- Μακροχρόνια σύμβαση παραχώρησης το 2017

Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ε.

- Πώληση μετοχών από κοινού με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος το 2016

ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.

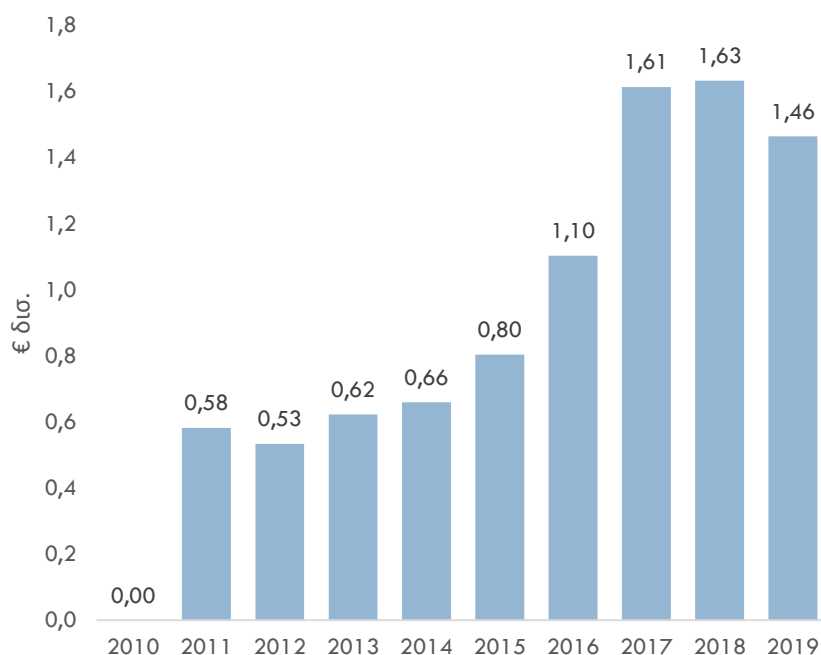
- Πώληση μετοχών το 2017

Περιφερειακά λιμάνια

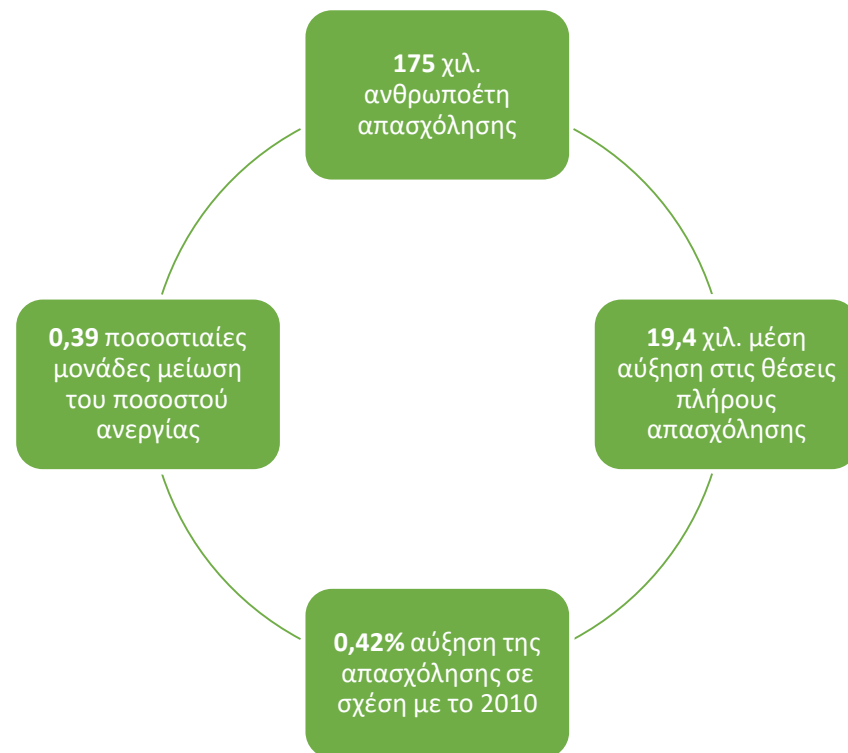
- Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των 10 περιφερειακών λιμένων που έχουν την μορφή ανώνυμων εταιρειών

Η υλοποίηση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων οδήγησε σε ενίσχυση του ΑΕΠ της Ελλάδας κατά €1 δισ. ετησίως κατά μ.ό. στην περίοδο 2011-2019

Ενίσχυση του πραγματικού ετήσιου ΑΕΠ της Ελλάδας λόγω της υλοποίησης του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, σε σύγκριση με το επίπεδο του ΑΕΠ αν δεν είχε υλοποιηθεί το πρόγραμμα (σενάριο βάσης - έτος αναφοράς 2010)

Επίδραση στην απασχόληση 2011-2019

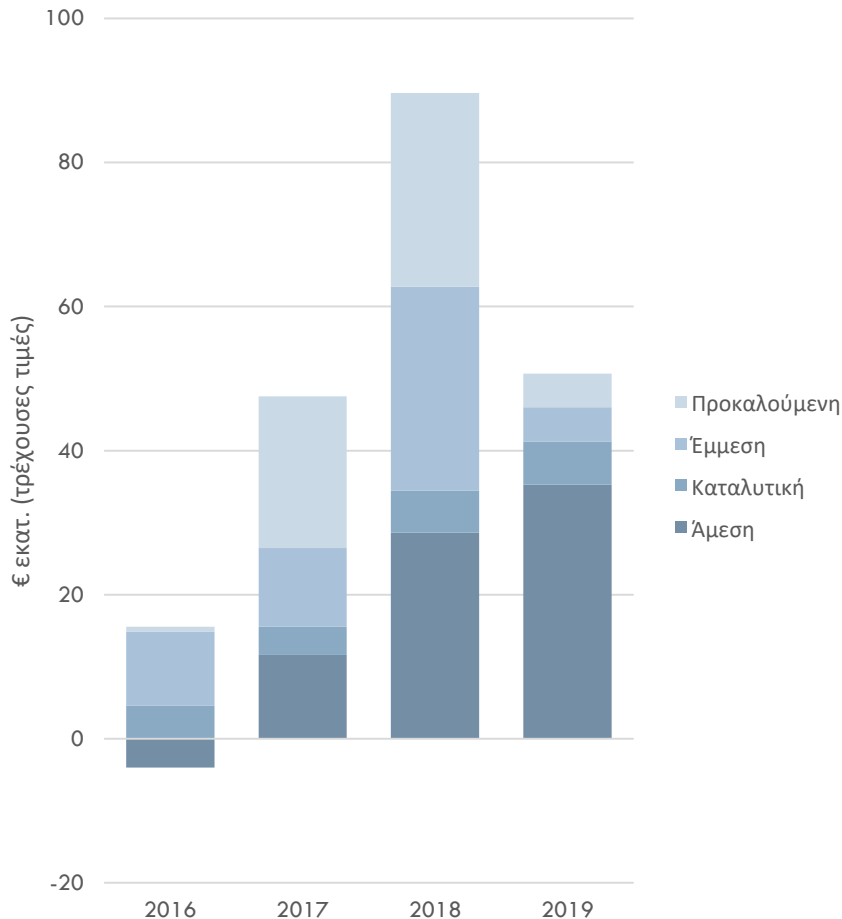

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Μέση αύξηση της πλήρους απασχόλησης στη χώρα κατά 19,4 χιλ. θέσεις εργασίας την περίοδο 2011-2019

ΟΛΠ: Ο αντίκτυπος στο ΑΕΠ της χώρας αναμένεται να πλησιάσει τα €380 εκατ. σε ορίζοντα δεκαετίας, από €90 εκατ. το 2018

Επιδράσεις ιδιωτικοποίησης του ΟΛΠ στο ΑΕΠ της Ελλάδας στην περίοδο 2016-2019

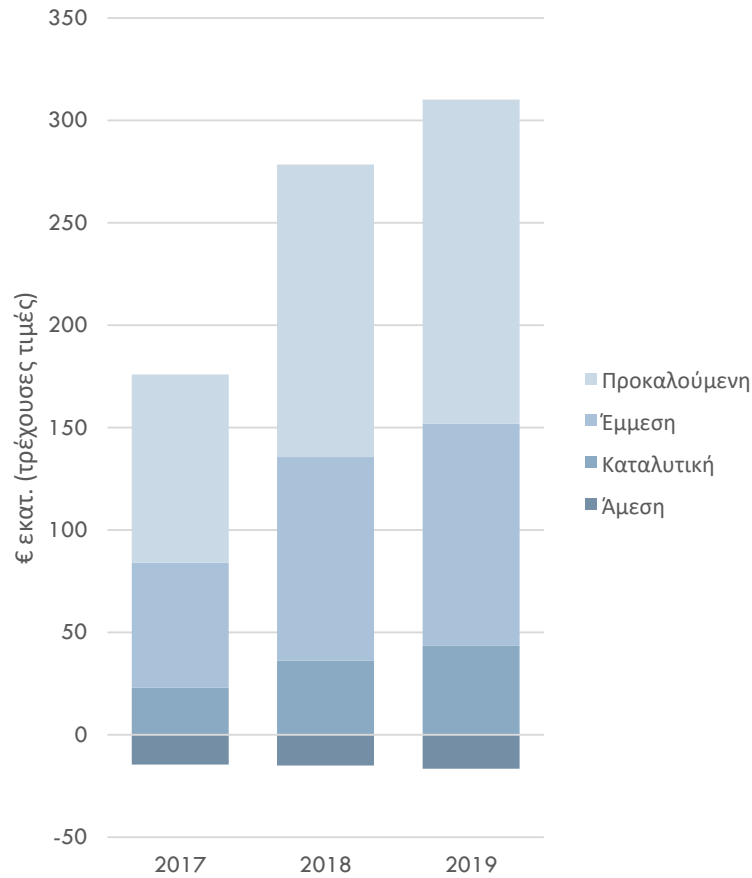

Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της ΟΛΠ ΑΕ στην ελληνική οικονομία

Περιφερειακά Αεροδρόμια: Η συνολική επίδραση της παραχώρησης στο ετήσιο ΑΕΠ της χώρας έχει ξεπεράσει τα €300 εκατ. το 2019

Επιδράσεις της υλοποίησης της ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων στο ΑΕΠ της Ελλάδας στην περίοδο 2017-2019

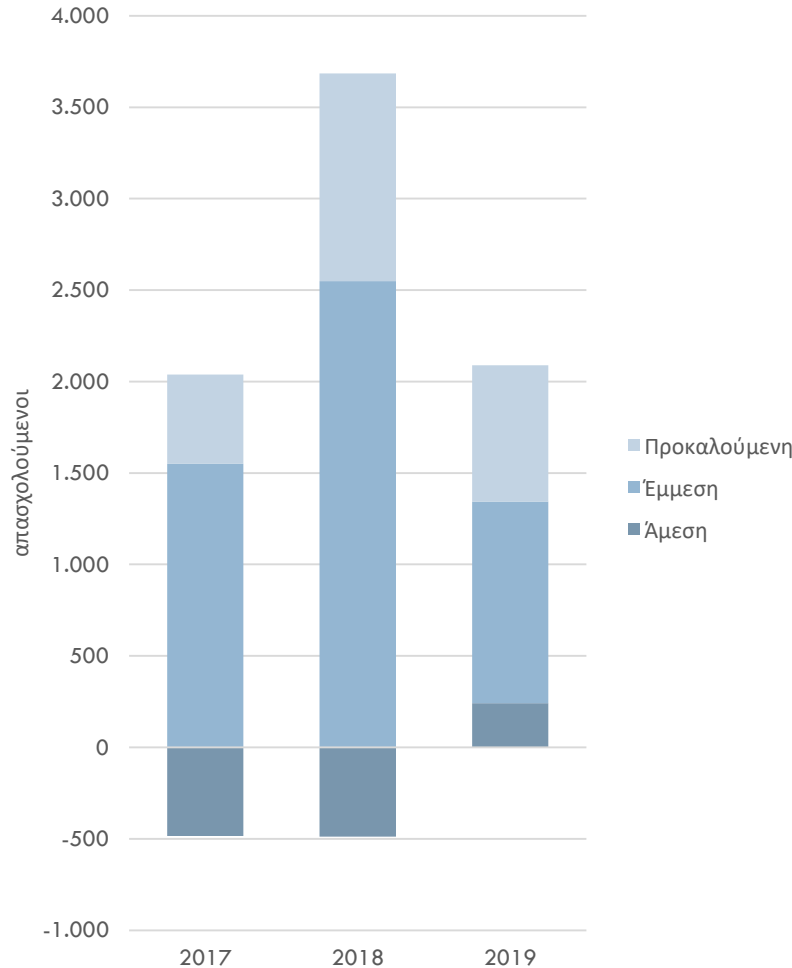
Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων στην ελληνική οικονομία

Σε όρους απασχόλησης η συνολική επίδραση φτάνει τις 7,2 χιλ. θέσεις εργασίας το 2019, ενώ αναμένεται να ξεπεράσει τις 11,6 χιλ. θέσεις εργασίας σε δεκαετή ορίζοντα

Αστήρ Παλάς: Η συνολική επίδραση στο ΑΕΠ αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί σε €50 εκατ. ετησίως σε ορίζοντα δεκαετίας

Επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της Αστήρ Παλάς στην απασχόληση στην Ελλάδα στην περίοδο 2017-2019

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

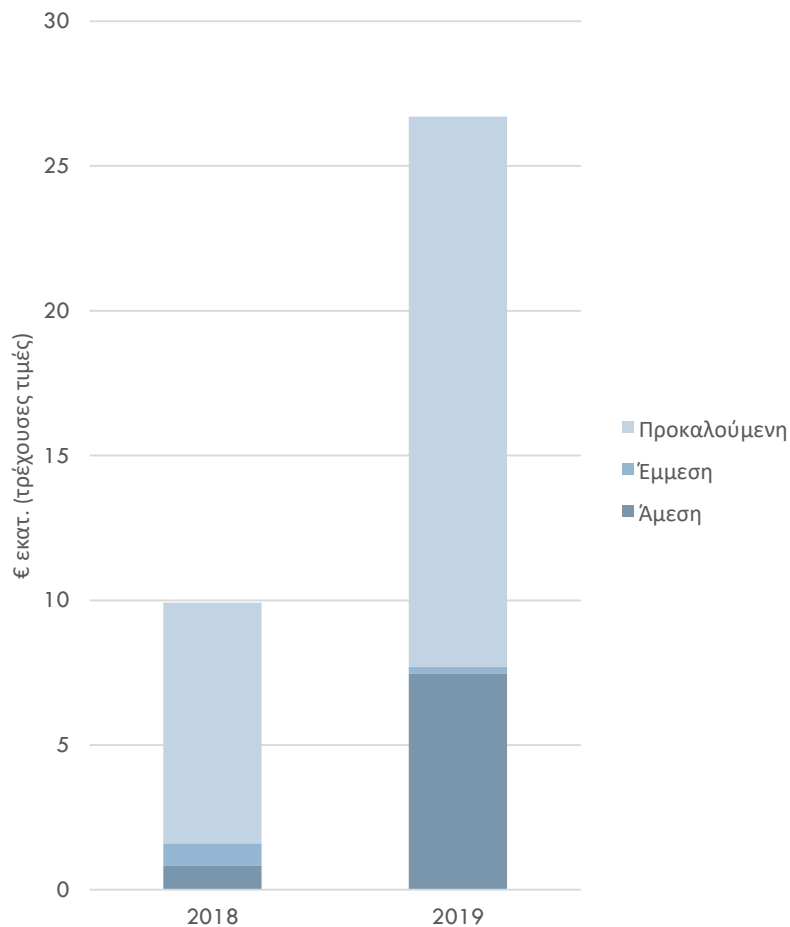
Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της Αστήρ Παλάς στην ελληνική οικονομία

Επίδραση στην απασχόληση: 3,2 χιλ. θέσεις εργασίας το 2018 και περίπου 1000 θέσεις μεσοπρόθεσμα

ΤΡΑΙΝΟΣΕ: Ενίσχυση του ΑΕΠ της χώρας κατά €27 εκατ. το 2019 και €85 εκατ. μεσοπρόθεσμα

Επιδράσεις ιδιωτικοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο ΑΕΠ της Ελλάδας στην περίοδο 2018-2019

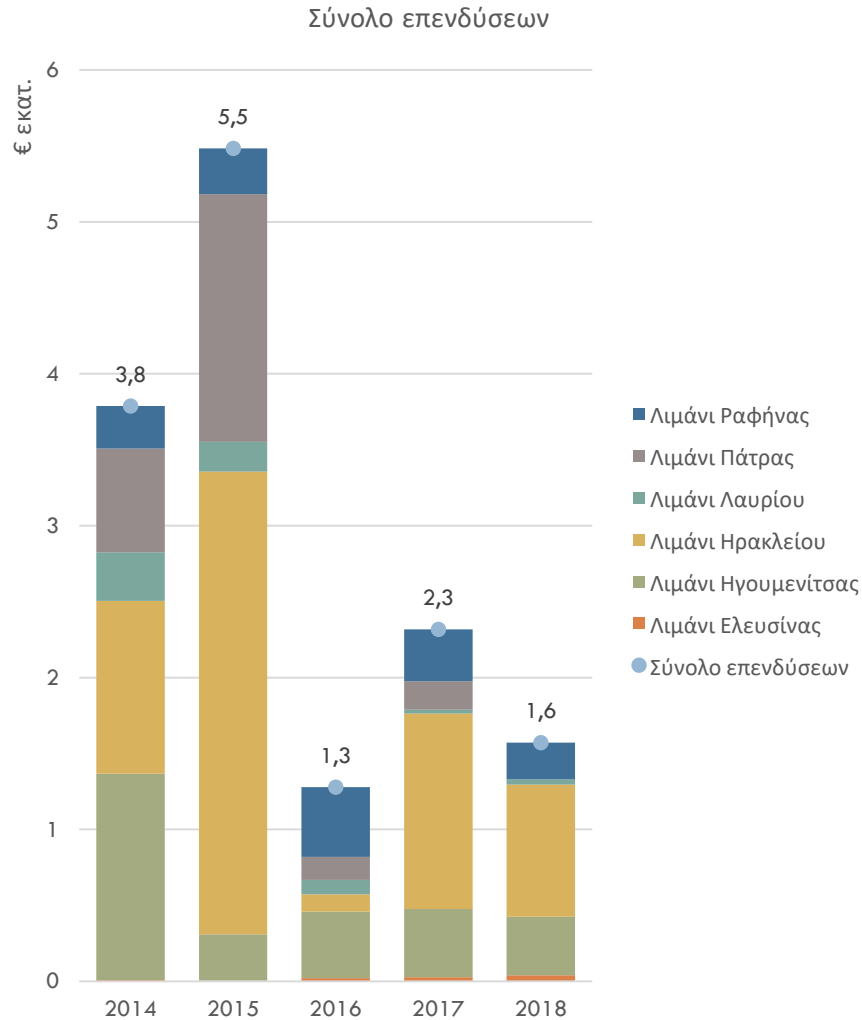
Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ στην ελληνική οικονομία

Επίδραση στην απασχόληση: 1,4 χιλ. επιπλέον θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας μεσοπρόθεσμα

Περιφερειακά λιμάνια: Η υφιστάμενη δυναμικότητα των λιμένων δεν αξιοποιείται στο σύνολό της, ενώ οι τρέχουσες επενδύσεις δεν επαρκούν για την ουσιαστική τους αναβάθμιση

- Στον τομέα της επιβατικής κίνησης μέσω τακτικών γραμμών αξιοποιούνται το 61% της δυναμικότητας του λιμένα της Ραφήνας, το 55% του Ηρακλείου, το 19,0% της Πάτρας και το 13,7% του Λαυρίου
- Στη μεταφορά γενικού φορτίου, η χρήση της δυναμικότητας περιορίζεται σε 54,0% στο λιμένα του Βόλου, το 15,4% της Ελευσίνας, το 11,0% της Πάτρας, το 2,2% του Λαυρίου και το 2,0% του Ηρακλείου

Η πληρέστερη αξιοποίηση της δυναμικότητας των λιμένων απαιτεί:

- Στροφή σε πιο ενεργή αναζήτηση εμπορικών ευκαιριών
- Αναβάθμιση των υποδομών με την εισροή νέων κεφαλαίων από στρατηγικούς επενδυτές

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR